

**Zakres prac konserwatorsko – organmistrzowskich
przy organach w kościele pw.Św. Wojciecha w Gawłuszowicach**

1/ZAKRES PRAC

a/KONSTRUKCJA NOŚNA

Po zdemontowaniu wszystkich elementów składowych organów elementy konstrukcyjne należy oczyścić i poddać oględzinom. Jeżeli nastąpiło znaczne zniszczenie zagrażające statyce instrumentu, należy dany element wiernie zrekonstruować i zakonserwować. Pozostałe elementy należy zaimpregnować i zakonserwować.

b/MIECH

Miech należy zdemontować, oczyścić i poddać konserwacji elementy drewniane. Stabilizatory i prowadnice pływaka, należy naprawić (prawdopodobna konieczność wymiany zawiasów)

Oskórowanie opony pływaka należy usunąć i zastąpić nowym , przy użyciu materiałów) właściwych dla budownictwa organowego XIX wieku.

Zawory zwrotne czerpaka miecha, należy naprawić , zaś oskórowanie czerpaka – wymienić.

c/ZAWÓR REGULACYJNY POWIETRZA , należy zdemontować , oczyścić , wymienić oskórowanie i zakonserwować elementy drewniane.

d/INSTALACJA ELEKTRYCZNA DMUCHAWY. Wymaga ona wymiany z nowoczesną , z uwzględnieniem wszystkich zabezpieczeń silnika dmuchawy (termicznego i przeciw zanikowi faz).

e/KANAŁ WIATROWY

Po oczyszczeniu i zaimpregnowaniu należy założyć nowe uszczelnienia skórzane i podłączyć kanał do zrekonstruowanego miecha.

f/TRAKTURA GRY

Po zdemontowaniu i oczyszczeniu należy poddać oględzinom wszystkie elementy drewniane: wałki skrętne, ramę wałków skrętnych, ramę klawiatury, abstrakty, dźwignie kątowne i belkę dźwigni kątowych.

Elementy uszkodzone przez robaka należy wiernie zrekonstruować, pozostałe elementy zaimpregnować i zakonserwować . Elementy wypracowane jak: osie wałków skrętnych, gniazda osi wałków skrętnych, zakończenia abstraktów czy gniazda osi dźwigni kątowych, nakrętki regulacyjne klawiszy należy zregenerować lub wymienić.

Klawisze manualów należy poddać renowacji ze względu na luzy poprzeczne. Plastikowe okładziny klawiszy należy usunąć i zastąpić okładzinami kościanymi, zgodnie z praktyką właściwą dla tego okresu w budownictwie organowym, w którym instrument powstał.

Po zamontowaniu i podłączeniu traktury należy przeprowadzić regulację mechanizmu.

g/TRAKTURA REJESTRÓW

Elementy po demontażu i oczyszczeniu należy poddać oględzinom. Elementy zniszczone należy zrekonstruować , pozostałe zaimpregnować i zakonserwować. Uchwyty manubriów odnowić. Usunąć nadmiernie luzy w połączeniach elementów mechaniki rejestrowej.

h/WIATROWNICA

Po zdemontowaniu wszystkie elementy należy oczyścić i poddać oględzinom. Otworzyć górną dekę wiatrownicy i skontrolować stan grodzi kanceli. Wymienić oskórowanie pokryw komory klapowej, klap (wentyli) i kanałów zasuw, pulpety cięgieł wentyli oraz sprężyny klap.

Po zmontowaniu całości sprawdzić szczelność.

Przeprowadzić oględziny i próby szczelności kloców. W razie konieczności (np. na skutek bezpowrotnego zniszczenia przez robaka) uszkodzone kłocce zrekonstruować . Pozostałe zaimpregnować i zakonserwować.

Po zmontowaniu kloców i zamontowaniu wiatrownicy w szafie organowej, przeprowadzić kontrole szczelności zasuw i wyregulować opór przy operowaniu manubriami.

i/PISZCZAŁKI

Po zdemontowaniu i oczyszczeniu należy dokonać dokładnej inwentaryzacji materiału piszczakowego, co do oryginalności i przebiegu menzur. W razie stwierdzenia ingerencji w pierwotny przebieg menzur – skorygować.

Piszczalki drewniane zaimpregnować i wstępnie przeintonować a w razie braku pozytywnego efektu muzycznego- wiernie zrekonstruować.

Korpusy piszczalek metalowych, należy wyprostować. Naderwane stroiki w piszczalkach dostrajanych, należy wymienić.

W razie potrzeby wymienić uszkodzone rdzenie (kerna) piszczalek.

O ile w pojedynczych piszczalkach nie uda się pomimo naprawy uzyskać dźwięku o właściwych parametrach (m. innymi na skutek utlenienia blachy), należy je przelać i zrekonstruować przy użyciu oryginalnego materiału.

2/MATERIAŁY I CZĘŚCI UŻYTE DO PRAC ORGANMISTRZOWSKICH I KONSERWATORSKICH

a/ Impregnacja utwierdzająca i wypełniająca strukturę elementów drewnianych : PARALOID, ROZTWÓR WODNY KLEJU DRZEWNEGO

b/Środki konserwujące owadobójcze do drewna: HYLOTOX, V33, PERMETRIM.

c/ Elementy metalowe mechaniki – STAL, MIEDŹ.

d/ Materiał uszczelniający do klap i pokryw komór klapowych – SKÓRA BARANIA

e/ Materiał do uzupełnień drzewnych- DĄB, IGLASTE

g/ Materiał do okładzin klawiszy – kość wołowa.

3/PRACE BUDOWLANE I ELEKTRYCZNE

Niżej wyszczególnione prace należy wykonać na chórze w czasie gdy instrument będzie zdemontowany.

a/ Sprawdzić stan legarów podłogi chóru i zakonserwować podłogę.

b/ Wykonać nową instalację elektryczną i oświetleniową z zabezpieczeniami, bez osadzania przewodów, lamp i włączników w szafie organowej.

4/PRACE DODATKOWE

Po sprawdzeniu i ew. naprawie legarów i podłogi pod organami , należy dokonać wypoziomowania szafy organowej tak, aby zniwelować jej odchylenie od pionu, co nie tylko jest niekorzystne pod względem wizualnym, ale przede wszystkim , uniemożliwia właściwe funkcjonowanie mechanizmu organów.

Powyższe działania mogą spowodować pęknięcia na łączeniach elementów szafy organowej, co wymagać będzie korekty polichromii i złączenia elementów snycerki prospektu.

Kosztorys prac

organmistrzowskich i konserwatorskich przy organach w kościele pw. Św. Wojciecha w Gawłuszowicach

I. PRACE WSTĘPNE (Kościół Św. Wojciecha , Gawłuszowice)

1. POMIAR WYSKOŚCI STROJU WZORCOWEGO W OKREŚLONEJ TEMPERATURZE ORAZ CIŚNIENIA POWIETRZA W MIECHU I DEMONTAŻ ORGANÓW – CZĘŚĆ INSTRUMENTALNA	
<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin: 30 Specjalistyczne kartony: 9 szt. Folia perforowana: 1 rolka 100 mb	

II. PRACE ORGANMISTRZOWSKIE I KONSERWATORSKIE (WARSZTAT)

1. OCZYSZCZENIE WSZYSTKICH ELEMENTÓW ORGANÓW			
<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin:25			
2. PRACE PRZY ELEMENTACH KONSTRUKCJI NOŚNEJ ORGANÓW			
a.	Przegląd i inwentaryzacja i weryfikacja elementów wspornikowych	<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin:5	
b.	Impregnacja i konserwacja elementów oryginalnych przeznaczonych do powtórnego montażu	<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin:8 Środki impregnacyjno – konserwujące, kleje:	
c.	Rekonstrukcja elementów zniszczonych, konserwacja	<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin:14 Środki impregnacyjno – konserwujące: Drewno sosnowe:0,1 m³	
3. PRACE PRZY ELEMENTACH KONSTRUKCJI NOŚNEJ ORGANÓW			
a.	Przegląd, inwentaryzacja i weryfikacja wszystkich elementów traktury	<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin:40	
b.	Impregnacja elementów oryginalnych, przeznaczonych do powtórnego montażu, rekonstrukcja elementów zniszczonych,	<ul style="list-style-type: none"> Ilość roboczogodzin: 170 Drewno dębowe:0,22m³ Drewno sosnowe:0,25m³ Środki impregnacyjno-	

	konserwacja wszystkich elementów	konserwujące:	
c.	wymiana elementów łącznikowych i regulacyjnych(końcówki abstraktów,osie dźwigni i wałków skrętnych, nakrętki regulacyjne klawiatury)	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 40 • Kończówki abstraktów: 200 szt. • Osie dźwigni i wałków skrętnych: 100 szt. • Szyfty gwintowe klawiszy:54szt. • Nakrętki drewniane klawiatur: 74szt. • 	
d.	Wymiana okładczy klawiszy, usunięcie luzów klawiszy, konserwacja	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:90 • Okładziny klawiszy manualowych-kość wołowa:54 szt. • Nakładki klawiszy pedałowch: 20 • Środki impregnacyjno – konserwujące: • Kleje: 	
e.	Odnowienie uchwytów manubriów dźwigni rejestrowych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 15 • Olejnicza czarna, rozcieńczalnik, pędzle: • Środki impregnacyjno-konserwujące: 	
f.	Rekonstrukcja oryginalnych tabliczek rejestrowych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 20 • Tabliczki skórzane, licowane: 7szt. 	
4. PRACE PRZY SYSTEMIE POWIETRZNYM			
a.	Remont miecha (oczyszczenie, konserwacja, naprawa przewodnic, wymiana płaszcza)	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:60 • Drewno sosnowe:0,30m³ • Skóra barania:2m² • Środki impregnacyjno-konserwujące: • Kleje: 	
b.	Remont zaworu regulującego	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 5 • Skóra: 0,3m² • Środki impregnująco-konserwujące: 	
c.	Wykonanie nowej instalacji elektrycznej dmuchawy	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:12 • Części i akcesoria: 	
5. PRACE PRZY WIATOWNICACH			
a.	Otwarcie wiatrownic, przegląd stanu przegród tonowych, ew. wymiana zniszczonych, uszczelnienie	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 85 	
b.	Przegląd i konserwacja wentyli (klap), założenie nowego oskórowania	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:45 • Skóra barania:1,8m² • Skóra typu „ircha”: 1m² • Kleje: • Środki impregnujące-konserwujące: 	
c.	Wykonanie nowych pulpetów cięgieł wentyli, montaż	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 55 • Skóra typu „ircha”: 0,7m² • Szyfty mosiężne:74 szt. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Kołki drewniane: 74 szt. • Kleje : 	
d.	Wykonanie i wymiana sprężyn wentyli	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 20 • Pręt mosiężny 2,5 mm: 82mb 	
e.	Konserwacja ramy głównej, płyty górnej i dolnej oraz komory wentyli obu wiatrowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:8 • Środki impregnacyjno-konserwujące: 	
f.	Wymiana oskórowania gniazd zasuw	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 24 • Skóra barania: 1m² • Kleje: 	
g.	Impregnacja kłoców, sprawdzenie szczelności, ew. rekonstrukcja kłoców w przypadku stwierdzenia przelotów spowodowanych przez uszkodzenia biologiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 70 • Środki impregnacyjno-konserwujące: • Kleje: 	
h.	Montaż obu wiatrownic	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 41 • Kleje : 	
6. PRACE PRZY APARACIE BRZMIENIOWYM (PISZCZAŁKACH)			
a.	Przegląd i inwentaryzacja materiału piszczałkowego	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin:25 	
b.	Naprawa, impregnacja i konserwacja piszczałek drewnianych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 25 • Środki impregnacyjno-konserwujące: • Kleje: 	
c.	Naprawa i odnowienie piszczałek prospektowych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 39 • Farba „srebrząca”: • Farba podkładowa, papiery ściernie, pędzle: 	
d.	Rekonstrukcja uszkodzonych piszczałek metalowych	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 120 • Cyna 75%: 24kg 	

III. PRACE KOŃCOWE (Kościół Św. Wojciecha w Gawłuszowicach)

1. KOREKTA STATYKI SZAFY ORGANOWEJ I MONTAŻ ELEMENTÓW INSTRUMENTU	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 252 	
2. PODŁĄCZENIE SYSTEMU POWIETRZNEGO, REGULACJA CIŚNIENIA I KONTROLA SZCZELNOŚCI	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 45 • Skóra barania: 0,5m² • Kleje: 	
3. PODŁĄCZENIE MECHANIKI GRY I REJESTRACJI	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 60 	
4. REGULACJA MECHANIKI	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 40 	
5. INTONACJA	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilości roboczogodzin: 305 	
6. STROJENIE	
<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 130 	
7. WYKONANIE DOKUMENTACJI PRZEBIEGU PRAC ORGANMISTRZOWSKICH I KONSERWATORSKICH	

<ul style="list-style-type: none"> • Ilość roboczogodzin: 25 • Koszty obróbki fotograficznej i poligraficznej:	
---	--

IV. TRANSPORT ELEMENTÓW OGRANÓW

a.	<ul style="list-style-type: none"> • Transport do warsztatu Wykonawcy w Lublinie: 320km	
b.	<ul style="list-style-type: none"> • Transport z warsztatu Wykonawcy do Gawłuszowic: 320km	

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. św. Wojciecha
39-307 Gawłuszowice 2
NIP 8171915064 REGON 040058020
tel. +48 500 794 939

PROBOSZCZ
X. J. Szczur
ks. Witold Szczur